

Ksaver Meško:
Ave, Maria.

*Ave, Maria — Zdrava, Marija!
V sómrak sladka zveni melodija,
svet v pokoj in sanje zagrinja,
teža dneva v pozabo izginja.
Ave, Maria — Zdrava, Marija!*

*Zdrava, Marija! ... Svoj plašč razpni
tiho mi čez srce in oči.
Mirno kot otrok pod njim naj zaspim,
v varstvou toojem se srečno zbudim.
Ave, Maria — Zdrava, Marija!*

*Zadnji večer mi nekoč bo prihajal,
mrak me grozeči bo smrti obdajal.
Milostno name tedaj še ozri se!
Zadnji pozdrav moj naj Tebi glasi se:
Ave, Maria — Zdrava, Marija!*

*V večnosti kadar oči odprem,
Tebe naj v slavi nebeški uzrem,
pevam naj z angeli večnost Ti vso
pesem, ki nikdar ji konec ne bo:
Ave, Maria — Zdrava, Marija ...*

Kristina Vrhovec:

Deklica z vresja.

b robu velikega gozda je cvetelo živordeče vresje. Bilo je kakor lep prt, s katerim se pokrije miza za velike praznike. — Tu je pasel oglarjev Martínek kozo. Majhen je bil še Martínek, drugo leto komaj bo pričel hoditi v šolo. Velike plave oči je imel in lepo kodraste lase. Pred štirimi leti ga je našel oglar Nace na svojem pragu, ko se je vrnil zvečer iz gozda. Smililo se mu je dete in obdržal ga je pri sebi. Kozu mu je dajala mleka, s katerim ga je hranil, čez dan ga je vzel s seboj v gozd in mu napravil mehko posteljo iz listja. Deček se je lepo razvijal in rasel, kmalu je tudi shodil in pričel govoriti.

Takrat so po gozdovih še živele zlatolase vile, poredni škrate in skrivnostni gozdni duhovi, ki se jim nihče ni smel približati. No, oglar je živel v miru z njimi, saj je pred Krstnikovim dnem nastavil cvečoče kresnice na oknih svoje kočice in pred pragom je nastlal praproti. Na nizkem oknu pa mu je rastle zelena roža, ki nima imena in prinaša veliko srečo, kadar vzcvete. To pa se zgodi le vsakih sto let enkrat — in pri oglarju Nacetu še ni pognala cveta.

Tako je bilo. — In Martínek je postal že tako velik, da je vsako jutro gnal na pašo. Najrajše je pasel ob robu gozda, kjer je rastle vresje. Ves dopoldan je presedel tam in gledal v dolino. — Nekega jutra je Martínek prignal svojo kozo na pašo in našel je vresje pokošeno. Martínek se je usedel na tla in spustil kozo. Tedaj pa je zagledal vprav ob svoji bosí nogi predrobno deklico. Tako drobna je bila, da bi jo Martínek skoraj v pesti skríl in rdečkasto obleko je nosila. Tiho je jokala.

»Kdo pa si ti?«

»Deklica z vresja,« je ihté in prestrašeno odgovorila mala. — Deklica z vresja. Saj mu vendar oče še ni povedal, da na vresju žive deklice.

»Zakaj pa jočeš?«

»Ker so vresje pokosili. Zdaj pa nimam doma.« Martínku se je zelo smilila. Rahlo jo je položil na dlan in jo vzdignil. Mala se je trdno prijela za njegov palec, da se ne bi prekucnila. Zdaj je Martínek videl od blizu, da zelo žalostno gleda in da ima zlate lase.

Ves dopoldan sta se pogovarjala deklica in Martinek. Pravila mu je, da je že dalje časa živela na vresju, kamor jo je prinesla dobra vila. Zvečer jo je bilo strah, pa so prišli iz vresja zeleni palčki, tako majhni kakor mravlje, in ji prinesli odejo, jo pokrili in vso noč bedeli pri njej. O, to je bilo zelo lepo. Martinek pa ji je povedal, da ima očeta in v koči živita.

Ko je v dolini zazvonilo poldne, je Martinek odnesel deklico domov. Oglar se je vrnil od dela in se ni mogel dovolj načuditi drobčkani deklici, ki se mu je skoraj izgubila v košati bradi. In prosila sta jo, naj ostane pri njiju. Deklica je rada ostala. Živela naj bi na roži, ki nima imena in srečo prinaša, kadar vzcvete.

Drugo jutro, ko sta se oglar in Martinek zbudila, je bil v sobi prečudno lep vonj in z okna je lila velika svetloba. Martinek je mislil prvi hip, da je solnce danes na oknu in ne na nebu. — Pa je le roža brez imena cvet pognala to noč in v njegovi čaši je spala deklica z vresja. In cvetela jim je roža vse dni do konca.

Ksaver Meško:

Moderne hlače.

Saj ničesar ne rečem, a lepa obleka, kdo je ne bi rad imel? In zakaj je človek ne bi rad imel? Saj ni nič pregrešnega, ako nima kdo z njo slabih namenov. In celo moderna obleka! Kaj prav za prav zdaj pri obleki je moderno, resnično natanko ne vem. A če krojač, v teh skrivnostih izučen strokovnjak, pravi: »Taka in taka je moderna«, pač bo tako. Tu ni nič ugovarjati! Kako se naj z gospodom mojstrom prerekam, ko se pa krojaštva nikoli učil nisem. V lastno škodo, kar bridko čutim, kadar si gumbe prišivam. Če je vsak tako neroden pri delu, ga morem le pomilovati.

Vendar pa — tiste moderne hlače, resnično, v najslabšem spominu so mi! Koliko žrtev in skrbi so mi povzročile!

Stopil sem namreč h gospodu mojstru in mu rekel: »Gospod mojster, v ponedeljek sem z jutranjim vlakom namenjen v Ljubljano. Prosim, ko bi mi do tedaj hlače naredili. Zmerili ste mi jih pred štirimi meseci.«

»Res? Že pred štirimi meseci?« je preudarjal nekako ves začuden gospod mojster in si počasi popravljaval velike naočnike. »Da, da, spominjam se: zmeril sem vam jih. Tudi blago je že pripravljeno. V ponedeljek zjutraj jih dobite ... Ne, prej nikakor ni mogoče. Kar tukaj jih boste oblekli. In se popeljete v Ljubljano z novimi, čisto modernimi hlačami.«